

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Institucijoms pagal pridedamą sąrašą

2016-11-03 Nr. 1D- 6536 (12)

DĖL PASITARIMO PROTOKOLO

Siunčiame susipažinti 2016 m. spalio 17 d. Vidaus reikalų ministerijoje vykusio Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo komisijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2016 m. rugsėjo 26 d. įsakymu Nr. 1V-673 „Dėl Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo komisijos personalinės sudėties patvirtinimo“, posėdžio protokolą.

PRIDEDAMA. 7 lapai.

Vidaus reikalų viceministras

Artūras Norkevičius

Sonata Mickutė, tel. 271 7292, el. p. sonata.mickute@vrm.lt

LIETUVOS RESPUBLIKA
Vidaus reikalų ministerija
Vilnius, 2016 m. 11 mėn. 3 d.
Priešingai nei nurodoma, šis dokumentas yra patvirtintas.

VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS 2016-11-03 RAŠTO NR. 10-6536(12)
ADRESATŲ SĄRAŠAS

1. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai (SADM)
2. Užsienio reikalų ministerijai
3. Valstybinei darbo inspekcijai prie SADM
4. Nacionalinei teismų administracijai
5. Švietimo ir mokslo ministerijai
6. Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai prie SADM
7. Lietuvos Vyskupų konferencijai
8. Asociacijai Dingusių žmonių šeimų paramos centrui
9. Klaipėdos miesto savivaldybei
10. Asociacijai Vyrų krizių centrui
11. Teisingumo ministerijai
12. Lietuvos „Caritui“
13. Valstybės sienos apsaugos tarnybai prie VRM
14. VĮ Klaipėdos socialinės ir psichologinės paramos pagalbos centrui
15. Vilniaus miesto savivaldybei
16. Policijos departamentui prie VRM
17. Kauno miesto savivaldybei
18. Lietuvos savivaldybių asociacijai
19. Lietuvos darbo biržai prie SADM
20. Generalinei prokuratūrai
21. Sveikatos apsaugos ministerijai

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTRAS

ĮSAKYMAS
DĖL KOVOS SU PREKYBA ŽMONĖMIS KOORDINAVIMO KOMISIJOS
PERSONALINĖS SUDĖTIES PATVIRTINIMO

2016 m. rugšėjo 26 d. Nr. IV-673
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. rugpjūčio 11 d. nutarimo Nr. 785 „Dėl kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo“ 4 punktu,

t v i r t i n u šią Kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo komisijos (toliau – Komisija) personalinę sudėtį:

Algirdas Stončaitis	– Vidaus reikalų ministerijos kancleris (Komisijos pirmininkas);
Algirdas Šešelgis	– socialinės apsaugos ir darbo viceministras (Komisijos pirmininko pavaduotojas);
Neris Germanas	– užsienio reikalų viceministras;
Jonas Gričius	– Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus pavaduotojas;
Lina Griškevič	– Nacionalinės teismų administracijos Teisės skyriaus vedėja;
Natalja Istomina	– švietimo ir mokslo viceministrė;
Alina Jakavonienė	– Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktorė;
Kęstutis Kėvalas	– Lietuvos vyskupų konferencijos Socialinių reikalų tarybos pirmininkas, vyskupas;
Natalja Kurčinskaja	– asociacijos „Dingusių žmonių šeimų paramos centras“ direktorė;
Audronė Liesytė	– Klaipėdos miesto savivaldybės Socialinių reikalų departamento Socialinės paramos skyriaus vedėja;
Oksana Liutkevičienė	– asociacijos „Vyrų krizių centras“ direktorė;
Darius Mickevičius	– Teisingumo ministerijos Administracinės ir baudžiamosios justicijos Baudžiamosios justicijos skyriaus vedėjas;
Sonata Mickutė	– Vidaus reikalų ministerijos Viešojo saugumo politikos departamento Visuomenės saugumo ir viešosios tvarkos užtikrinimo skyriaus vyriausioji specialistė;
Kristina Mišinienė	– Lietuvos „Carito“ programos „Pagalba prostitucijos ir prekybos žmonėmis aukoms“ vadovė;

Antanas Montvydas	– Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos vado pavaduotojas;
Dalia Puidokienė	– viešosios įstaigos Klaipėdos socialinės ir psichologinės pagalbos centro direktorė;
Vilma Šilalienė	– Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotoja;
Edvardas Šileris	– policijos generalinio komisaro pavaduotojas;
Sigitas Šliažas	– Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas;
Aleksandras Tiaškevičius	– Lietuvos savivaldybių asociacijos patarėjas teisės klausimais;
Ligita Valalytė	– Lietuvos darbo biržos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktorė;
Rimvydas Valentukevičius	– Generalinės prokuratūros Baudžiamojo persekiojimo departamento vyriausiojo prokuroro pavaduotojas;
Jadvyga Zinkevičiūtė	– sveikatos apsaugos viceministrė.

Vidaus reikalų ministras

Tomas Žilinskas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

KOVOS SU PREKYBA ŽMONĖMIS KOORDINAVIMO KOMISIJOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2016-10-31 Nr. 12 VL-64
Vilnius

Posėdis įvyko 2016 m. spalio 17 d. 13.30–16.00 val.

Posėdžio pirmininkas Algirdas Stončaitis.

Posėdžio sekretorė Sonata Mickutė.

Dalyvavo: Vidaus reikalų ministerijos (toliau – VRM) kancleris (Kovos su prekyba žmonėmis komisijos (toliau – Komisija) pirmininkas) Algirdas Stončaitis, socialinės apsaugos ir darbo viceministras (Komisijos pirmininko pavaduotojas) Algirdas Šešelgis, Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus pavaduotojas Jonas Gričius, Nacionalinės teismų administracijos direktoriaus vyriausiasis patarėjas Antanas Jatkevičius, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktorė Alina Jakavonienė, Lietuvos vyskupų konferencijos Socialinių reikalų tarybos pirmininkas, vyskupas Kęstutis Kėvalas, asociacijos Dingusių žmonių šeimų paramos centro direktorė Natalja Kurčinskaja, asociacijos Vyrų krizių centro direktorė Oksana Liutkevičienė ir teisininkas Linas Liutkevičius, VRM Viešojo saugumo politikos departamento vyresnioji patarėja Reda Sirgedienė, Teisingumo ministerijos Administracinės ir baudžiamosios justicijos Baudžiamosios justicijos skyriaus vedėjas Darius Mickevičius, Lietuvos „Carito“ programos „Pagalba prostitucijos ir prekybos žmonėmis aukoms“ vadovė Kristina Mišininė, Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie VRM vado pavaduotojas Antanas Montvydas, viešosios įstaigos Klaipėdos socialinės ir psichologinės pagalbos centro direktorė Dalia Puidokienė, Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotoja Vilma Šilalienė, Policijos departamento prie VRM generalinio komisaro pavaduotojas Edvardas Šileris, Policijos departamento prie VRM vyriausiasis patarėjas Darius Urbonas, Lietuvos darbo biržos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktorė Ligita Valalytė, Generalinės prokuratūros Baudžiamojo persekiojimo departamento prokuroras Arūnas Meška, sveikatos apsaugos viceministrė Jadvyga Zinkevičiūtė, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Socialinės aprėpties departamento vyriausioji specialistė Aušrinė Garbačiauskienė, Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo pagalbos skyriaus vyriausioji specialistė Ligita Čeledinienė.

Darbotvarkė:

1. Dėl 2016 m. vykdomų prekybos žmonėmis prevencijos, baudžiamojo persekiojimo, pagalbos aukoms ir jų teisių apsaugos priemonių, jų veiksmingumo, koreliacijos su kitomis priemonėmis ir kitų institucijų, įstaigų ir organizacijų kompetencijos, skirtų resursų ir Kovos su prekyba žmonėmis 2017–2019 m. veiksmų plano priemonių ir veiksmų įgyvendinimo 2017 m.
2. Dėl savivaldybių svarbos: gairių „Kovos su prekyba žmonėmis stiprinimas savivaldybėse“ įgyvendinimo Lietuvoje (projektas „STROM – savivaldybių vaidmens kovojant su prekyba žmonėmis Baltijos jūros regione stiprinimas“ (STROM II)).

3. Dėl prekybos žmonėmis aukų nustatymo ir nukreipimo pagalbai: Prekybos žmonėmis aukų nustatymo, ikiteisminio tyrimo ir tarpinstitucinio bendradarbiavimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. gruodžio 17 d. įsakymu Nr. I-327/IV-1015/A1-758 „Dėl Prekybos žmonėmis aukų nustatymo, ikiteisminio tyrimo ir tarpinstitucinio bendradarbiavimo rekomendacijų patvirtinimo“, taikymo praktikoje.

1. SVARSTYTA. 2016 m. vykdomos prekybos žmonėmis prevencijos, baudžiamojo persekiojimo, pagalbos aukoms ir jų teisių apsaugos priemonės, jų veiksmingumas, koreliacija su kitomis priemonėmis ir kitų institucijų, įstaigų ir organizacijų kompetencija, skirti resursai ir Kovos su prekyba žmonėmis 2017–2019 m. veiksmų plano priemonių ir veiksmų įgyvendinimas 2017 m.

A. Stončaitis pažymėjo, kad 2016 m. VRM stiprino kovos su prekyba žmonėmis koordinavimą nacionaliniu lygmeniu: buvo parengtas ir priimtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. rugpjūčio 11 d. nutarimas Nr. 785 „Dėl kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo“, parengtas ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2016 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. IV-598 „Dėl Kovos su prekyba žmonėmis 2017–2019 metų veiksmų plano patvirtinimo“ patvirtintas Kovos su prekyba žmonėmis 2017–2019 metų veiksmų planas, taip pat 2016 m. gegužės mėnesį buvo pradėtas tarptautinis projektas „STROM – savivaldybių vaidmens kovojant su prekyba žmonėmis Baltijos jūros regione stiprinimas“ (STROM II), kurio metu Kauno miesto ir Tauragės rajono savivaldybėse bus apibrėžtas ir patvirtintas kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo modelis. Vėliau parengtas modelis bus pasiūlytas ir kitoms savivaldybėms. Taip pat VRM užtikrino atstovavimą Lietuvai tarptautiniu ir regioniniu lygmeniu: Baltijos jūros valstybių tarybos darbo grupėje prieš prekybą žmonėmis, ES nacionalinių pranešėjų arba lygiaverčių mechanizmų prekybos žmonėmis klausimams tinkle, Europos prieglobsčio paramos biuro veikloje, tarptautinių organizacijų veikloje, ypač dėl Europos Tarybos Konvencijos dėl veiksmų prieš prekybą žmonėmis įgyvendinimo. 2017 m. VRM organizuos arba bendradarbiaus įgyvendinant daugumą Kovos su prekyba žmonėmis 2017–2019 metų veiksmų plano priemonių ir veiksmų.

A. Šešelgis pabrėžė, kad kovai su prekyba žmonėmis trūksta koordinuojančios grandies, t. y. bendrų veiksmų koordinavimo ir pasitikėjimo. Būtina apsibrėžti, kas ir koku lygmeniu turi koordinuoti, kas ir už ką turi būti atsakingas (koks vaidmuo tektų ministerijoms, kitoms valstybės institucijoms, savivaldybėms). Kuriant modelį, pasinaudoti užsienio šalių, kuriose tokiais modeliais sėkmingai remiamasi, patirtimi (pvz.: Danijos, Didžiosios Britanijos). Atkreiptinas dėmesys į prevencijos svarbą.

J. Zinkevičiūtės manymu, kova su prekyba žmonėmis turėtų prasidėti nuo bendruomeniškumo skatinimo.

D. Mickevičius pažymėjo, kad Teisingumo ministerija yra atsakinga už Baudžiamojo ir Baudžiamojo proceso kodeksų pakeitimus. Šiuo metu abu kodeksai patenkina esamus poreikius. Taip pat ministerija yra atsakinga už smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimą (prekybos žmonėmis aukos taip pat priskiriamos šiai grupei). Kaip rodo praktika, į šį fondą kreipiasi nedaug asmenų ir jo galimybės neišnaudojamos. Be to, Teisingumo ministerija koordinuoja valstybės garantuojamos teisinės pagalbos teikimą.

A. Meška informavo, kad prekybos žmonėmis prevencijoje prokuratūra dirba nedaug, tačiau bendradarbiaujama skaitant paskaitas savivaldybėse. 2017 m. planuojama labiau gilintis į prekybos žmonėmis specifiką: ne tik į aukų išvežimą į užsienio valstybes išnaudojimui, bet ir į naujai

atsirandančias išnaudojimo nelegaliam darbui, pvz., Ukrainos Respublikos ir kitų valstybių piliečių, formas Lietuvoje. Šioje srityje būtų organizuojami mokymai policijos pareigūnams bei darbo inspekcijos specialistams.

A. Jatkevičius pažymėjo, kad Nacionalinė teismų administracija 2017 m. su Generaline prokuratūra organizuos mokymus teisėjams kovos su prekyba žmonėmis srityje. Planuojama į mokymus pakviesti ir policijos atstovus.

A. Jakavonienė paminėjo, kad Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (SADM) iki 2016 m. pabaigos organizuos mokymus savo institucijos tarnautojams ir kvies prisijungti policijos pareigūnus. 2015 m. vaikų globos namų specialistams buvo organizuoti vaikų verbavimo prekybai žmonėmis požymiams atpažinti mokymai. Be to, tarnyba teikia metodinę pagalbą savivaldybėms dėl prevencinių veiklų vaikų teisių apsaugos klausimais.

E. Šileris pabrėžė, kad Policijos departamentas prie VRM kovos su prekyba žmonėmis srityje 2016 m. dirbo dviem kryptimis: prevencijos ir prekybos žmonėmis nusikaltimų tyrimo, baudžiamojo persekiojimo. Policija savo veikloje matytų kylančias problemas dėl teisės aktų taikymo ir gilesnio suvokimo apie naujai atsirandančias prekybos žmonėmis formas, pvz., fiktyvios santuokos. Pažymėtina, kad didžioji prekybos žmonėmis aukų dalis yra žmonės iš socialinės rizikos šeimų, todėl manytų, kad aktyvesni turėtų būti savivaldos specialistai, kurie yra arčiausiai šių šeimų. Mokymuose su Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba prie SADM pareigūnai mokomi atpažinti prekybos žmonėmis aukas.

A. Montvydas pažymėjo, kad Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie VRM svarbiausia funkcija prekybos žmonėmis srityje yra nustatyti prekybos žmonėmis aukas, kertančias Lietuvos Respublikos sieną, ir išskyrė nelydimų nepilnamečių užsieniečių problemą Užsieniečių registracijos centre. Yra duomenų, kad nuo 2010 m. iš Užsieniečių registracijos centro yra dingę daugiau nei 197 nepilnamečiai vaikai, kurie, Lenkijos pasieniečių duomenimis, tapo prekybos žmonėmis aukomis. Šią problemą reikėtų ištirti išsamiau.

J. Gričius atkreipė dėmesį, kad Darbo inspekcijos prie SADM tinklalapyje sukurta paskyra, skirta prekybos žmonėmis prevencijai, taip pat Darbo inspekcijos prie SADM specialistai vadovaujasi specialiomis atmintinėmis prekybos žmonėmis priverstiniam darbui aukoms nustatyti. Planuojami organizuoti mokymai kartu su Generaline prokuratūra, siekiant išmokyti specialistus teisingai surinkti duomenis tolesniam bylų tyrimui. 2017 m. kartu su policijos pareigūnais planuojamos prevencinės akcijos priverstinio darbo, ekonominės vergovės tema.

K. Mišinienė ragino VRM priimti atsakomybę dėl veiksmų koordinavimo kovos su prekyba žmonėmis srityje. Be to, manytų esant naudinga Komisiją skaidyti į mažesnes darbo grupes atskiroms problemoms spręsti. Reiktų ieškoti pigesnių prekybos žmonėmis aukų apsaugos priemonių.

O. Liutkevičienė paminėjo, kad kovos su prekybos žmonėmis srityje labai trūksta darbuotojų, galinčių dirbti tiesiogiai su aukomis, reikalinga praktinė pagalba apgyvendinant ir apsaugant aukas. Manoma, kad vien dalijamomis bendro pobūdžio informacinėmis skrajutėmis efektyvių rezultatų sunku pasiekti, nes rengiamoje dalomojoje medžiagoje turėtų atsispindėti nevyriausybinių organizacijų patirtis ir turėtų būti organizuojami praktiniai tikslinių grupių mokymai.

N. Kurčinskaja pažymėjo, kad prekybos žmonėmis prevencijos srityje svarbų vaidmenį turėtų atlikti Švietimo ir mokslo ministerija.

K. Kėvalas pateikė apibendrinamuosius pasiūlymus dėl kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo stiprinimo: specialistus reikia „įtinklinti“ į kovos su prekyba žmonėmis veiklą, taip pati turi būti patvirtintas modelis, kuriame būtų aiškiai išdėstytos kiekvienos institucijos funkcijos ir galimybės prekybos žmonėmis srityje. Būtų tikslinga, remiantis užsienio šalių patirtimi, sukurti Lietuvai tinkantį modelį kovai su šia nusikalstamumo forma. Taip pat būtų pravartu numatyti atskaitomybės sistemą, kad būtų vykdomas atliktų darbų monitoringas.

NUTARTA:

1. Kovos su prekyba žmonėmis priemonės planuoti ir įgyvendinti įtraukiant kitas atsakingas institucijas, įstaigas ir organizacijas, dalyvaujančias Komisijos veikloje, ypatingą dėmesį skirti prevencinėms priemonėms ir specialistų mokymams.

2. Kitų pasitarimų metu diskutuoti dėl konkretaus, remiantis kitų valstybių patirtimi, Lietuvai pritaikyto kovos su prekyba žmonėmis modelio.

3. Stiprinti savivaldos vaidmenį kovos su prekyba žmonėmis srityje.

4. Siauros kompetencijos klausimams dėl konkrečių priemonių spręsti rengti atitinkamos kompetencijos Komisijos narių susitikimus.

5. Organizuoti atskirą susitikimą, skirtą klausimams, susijusiems su nelydimais nepilnamečiais užsieniečiais.

2–3. SVARSTYTA. Savivaldybių svarba: gairių „Kovos su prekyba žmonėmis stiprinimas savivaldybėse“ įgyvendinimas Lietuvoje (projektas „STROM – savivaldybių vaidmens kovojant su prekyba žmonėmis Baltijos jūros regione stiprinimas“ (STROM II) ir prekybos žmonėmis aukų nustatymas ir nukreipimas pagalbai: Prekybos žmonėmis aukų nustatymo, ikiteisminio tyrimo ir tarpinstitucinio bendradarbiavimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. gruodžio 17 d. įsakymu Nr. I-327/IV-1015/A1-758 „Dėl Prekybos žmonėmis aukų nustatymo, ikiteisminio tyrimo ir tarpinstitucinio bendradarbiavimo rekomendacijų patvirtinimo“, taikymas praktikoje.

A. Stončaitis, atsižvelgdamas į tai, kad šie klausimai yra susiję ir tarpusavyje, ir su savivaldybėmis, tačiau posėdyje nedalyvauja net trys iš keturių savivaldos atstovai, pasiūlė šiuos klausimus aptarti kitame Komisijos posėdyje, kuris turėtų būti organizuojamas artimiausiu metu.

NUTARTA:

1. Abu darbotvarkės klausimus nukelti į kitą Komisijos posėdį.

2. Kitą Komisijos posėdį, skirtą prekybos žmonėmis aukų apsaugos klausimams, surengti artimiausiu metu.

Posėdžio pirmininkas

Algirdas Stončaitis

Posėdžio sekretorė

Sonata Mickutė